

Motion till riksdagen 2017/18:3360

av **Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M)**

En mer flexibel gymnasieskola

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utredning av undervisningstiden på gymnasiet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utvärdering av kursgymnasiet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att gymnasieskolans naturbruksprogram även fortsatt ska ha möjlighet att erbjuda elever att läsa in särskild behörighet till högskolan och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta förkunskapskrav till gymnasiet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta gymnasiearbetet betygssättas enligt samma skala som övriga ämnen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationella branschgymnasieskolor och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra dimensioneringen av platserna på gymnasieskolan och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla lärlingsutbildningen och den gymnasiala lärlingsanställningsformen och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla skolor bör kunna erbjuda sina elever utbildning om företagande och företagares villkor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Gymnasieskolan står för en viktig del av den nationella kompetensförsörjningen. Samtidigt visar statistik från Skolverket att 18 600 elever, motsvarande 17,5 procent av eleverna som gick ut årskurs 9 i våras, inte blev behöriga till gymnasieskolan. Behörig-

heten har sjunkit med 0,6 procentenheter sedan föregående läsår. Utrikes födda och personer utan gymnasieutbildning har särskilt svårt att få ett första jobb, vilket i många fall leder till ett långvarigt bidragsberoende. Gymnasieskolan lider också av matchningsproblem, med allt färre som väljer yrkesprogram, trots att yrkeselever är mycket efterfrågade på arbetsmarknaden. Därför krävs utökade insatser för att underlätta ungdomars övergång till arbetsmarknaden och stärka gymnasieskolans bidrag till kompetensförsörjningen, främst inom områden där det råder brist på utbildad arbetskraft.

Undervisningstiden på gymnasiet

Gymnasieutredningen konstaterar att antalet undervisningstimmar är lågt och många elever vittnar om mycket håltimmar och många lärarlösa lektioner. Lärarnas Riksförbund konstaterar att för deras lärare kan undervisningstiden variera med upp till 30 procent mellan skolor för samma kursinnehåll.

Typvärdet motsvarar 86 timmar per hundrapoängskurs, vilket motsvarar en undervisningstid på under 20 timmar undervisning per skolvecka. Detta ligger i linje med den garanterade undervisningstiden som motsvarar 2 180 timmar för de högskoleförberedande programmen och 2 430 timmar för yrkesprogrammen. Sverige kan inte förvänta sig att nå högre resultat utan att öka antalet undervisningstimmar. Moderaterna vill därför att en utredning initieras för att säkerställa att alla gymnasieelever får den undervisningstid de har rätt till.

Gymnasieutredningen föreslår att alla nationella program ska ha lika höga behörighetskrav. Tolv godkända grundskoleämnen ska gälla för både yrkesprogram och högskoleförberedande program. Det innebär att samtliga förkunskapskrav bör höjas ytterligare för att garantera att gymnasieutbildningen kan bedrivas på rätt nivå. Dagens gymnasiearbete (tidigare projektarbete) som elever genomför under det tredje året på gymnasiet är en obligatorisk kurs på 100 poäng. Moderaterna vill att gymnasiearbetet betygssätts enligt samma skala som övriga kurser i gymnasiet.

Utvärdering av kursgymnasiet

Dagens kursgymnasium har funnits sedan mitten på 1990-talet. Kursgymnasiet innebär att eleverna läser kurser och får ett slutbetyg efter varje avslutad kurs. Efter en sådan lång tid anser vi att det finns skäl att utvärdera det kursbaserade gymnasiets svagheter och styrkor och hur det har påverkat elevernas kunskapsresultat.

Behörigheter till naturbruksgymnasiet

Skolverket har under våren 2016 lämnat förslag om nya inriktningar inom naturbruksprogrammet. Vi anser att det är viktigt att elever som läser gymnasieskolans naturbruksprogram även fortsatt ska ha möjlighet att läsa in särskild behörighet till högskolan.

En ny yrkesskola

För elever i gymnasieålder och uppåt som saknar fullständig grundskoleutbildning och därmed möjligheter att kvalificera sig till ett nationellt gymnasieprogram ska en ny yrkesskola inrättas. Yrkesskolan ska beroende på elevens förkunskaper omfatta 1, 2 eller 3 år och kombinera yrkesutbildning med språkstudier. Yrkesskolan ska verka som en snabb väg in på arbetsmarknaden men också ge möjligheter att läsa in den behörighet som krävs för högskolestudier eller studier på yrkeshögskolan.

Branschskolor

För att bättre matcha elever mot nischade yrkesområden där det råder brist på utbildad arbetskraft föreslås en utökad satsning på branschskolor. Det ger företag en möjlighet att i egen regi, eller tillsammans med en befintlig skola, utforma en yrkesutbildning utefter branschens kompetensbehov. Vidare finns det behov av att lärlingsutbildningen och den gymnasiala lärlingsanställningsformen utvecklas. Branschskolorna ska finnas på strategiskt utvalda platser i landet och fungera som kompetenscentrum där de bästa yrkeslärarna med den senaste utrustningen kan samlas. Samtidigt som branschskolor byggs ut är det viktigt att SYV-verksamheten förbättras för att elever ska kunna göra bättre och mer informerade gymnasieval samt bryta den negativa trenden vad gäller val till yrkesutbildningar.

Förbättrad dimensionering av gymnasiets program

Drygt 40 procent av alla elever på gymnasiet går på något av de högskoleförberedande programmen: samhällsvetenskaps-, naturvetenskaps- och ekonomiprogrammet. Det fjärde största programmet är språkintrödningsprogrammet, som samlar nyanlända elever utan tillräckliga kunskaper i svenska.

Samtidigt finns en dokumenterad arbetskraftsbrist inom många yrkesområden vilket späs på av att alltför få elever väljer ett yrkesprogram. Det finns därför anledning att stärka styrningen av antalet platser på de olika gymnasieprogrammen. Dimensioneringen av platser på yrkeshögskolan har på ett framgångsrikt sätt följt arbetsmarknadens behov. Det bör därför utredas om även dimensioneringen av platser på gymnasiet ska följa en liknande modell för att förbättra kompetensförsörjningen.

Entreprenörskap

Ung Företagsamhet är en ideell och obunden utbildningsorganisation med syftet att tillsammans med skolan införa entreprenörskap och ett engagerat näringsliv i utbildningssystemet. Ung Företagsamhet bidrar till att barn och unga får möjlighet att träna och utveckla sin kreativitet och företagsamhet och sitt entreprenörskap. Praktisk övning i entreprenörskap har många goda effekter. Det leder till att fler senare i livet startar företag, ökar kvaliteten på de startade företagen och bidrar till att kvinnor startar företag tidigare än genomsnittet. Därför bör alla skolor kunna erbjuda sina elever utbildning om företagande och företagares villkor, exempelvis genom UF-företagande.

Ordning och reda på gymnasiet

Det är rektorn på en skola som har det yttersta ansvaret för att skolan är en trygg arbetsplats. Enligt skollagen kan en rektor i grundskolan fatta beslut om att stänga av en elev. I gymnasieskolan får rektorn endast besluta om att stänga av en elev med omedelbar verkan, och kan exempelvis inte besluta om avstängning dagen efter en ordningsstörning. Grundskolerektorer kan också fatta beslut om avstängning självständigt medan en rektor på gymnasiet kan fatta ett så kallat interimistiskt beslut. Det innebär att det måste fastställas av utbildningsnämnden.

Moderaterna anser att rektorer i gymnasieskolan bör ha samma befogenheter som rektorer i grundskolan när det kommer till att upprätthålla ordning och reda på skolan. Vi vill därför se över rektorns befogenheter rörande avstängning av elever från gymnasieskolan i syfte att förbättra gymnasierektorers befogenheter. Denna möjlighet bör även utsträckas till rektorer på fristående gymnasieskolor.

Camilla Waltersson Grönvall (M)

Betty Malmberg (M)

Erik Bengtzboe (M)

Ida Drougge (M)

Michael Svensson (M)

Maria Stockhaus (M)